



T.C.  
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI  
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/54145

Sayı : 64272063- 610-3490  
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-54145)

27 Kasım 2014

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

**İlgi:** TBMM Başkanlığının 03.11.2014 tarih ve 43452547-120.00-200452 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Ali SUSAM'ın tarafıma tevcih ettiği 7/54145 esas numaralı yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan alınan bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

**Taner YILDIZ**  
Bakan

**EK :**  
Önerge Cevabı (3 Sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ALİ SUSAM'IN  
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI  
(7/54145)**

**Sorular 1, 2, 3:**

Dünyada Brent tipi ham petrolün varil fiyatları son dört ayda yüzde 27 gerileyerek 87 dolara kadar düşmüştür. Ham petrol fiyatları, 2002'den bu yana dalgalı bir seyir izlemiş; varil fiyatı 25 dolardan başlayarak 117 dolara kadar yükselmiş, bazı dönemlerde iniş-çıkışlar yaşamıştır.

Aynı dönemde akaryakıt fiyatları ise sürekli bir artış içindedir. Fiyatın belirlenmesinde en önemli etkiye sahip olacağı beklenen ham petrol fiyatı yükseldiğinde akaryakıt fiyatlarını artmakta; petrol fiyatı düştüğünde ise akaryakıt fiyatları aynı seviyeyi korumakta ya da 5-10 kuruşluk indirimlerin ardından kısa zamanda yeniden yükselmeye başlamaktadır.

Örneğin 2007 yılı sonunda -bugünkü fiyat olan- 87 dolar seviyesine yaklaştığında benzin fiyatı 3,12 TL motorin ise 2,38 TL düzeyindeydi. Aynı fiyat 2010'da yeniden yakalandığında bu kez benzin 3,67 TL motorin ise 2,91 TL'ye yükselmişti. Bugün benzin 4,73 TL, motorin ise 4,33 TL'ye kadar artmıştır.

Akaryakıt fiyatında sürekli artışın ana nedeni uygulanan dolaylı vergi politikasıdır. Depomuza doldurduğumuz 100 liralık benzinin yaklaşık 26 lirası petrole, 9 lirası rafineriden pompa istasyonuna kadar tüm dağıtım ağına kalan 65 lirası da ÖTV ve KDV'ye gitmektedir.

Toplanan bütün vergiler içinde dolaylı vergilerin oranının yüzde 70'e dayandığı bir sistem hayata geçirildiğinden, akaryakıtı lüks tüketimi için kullanan da tarlasını süren çiftçi de, ürününün nakliyesini yapan sanayici de aynı parayı ödemektedir.

Gelinen noktada ham petrol fiyatı aynı olduğu halde benzin fiyatı 2007'nin iki katı, 2010'un yüzde 30 fazlası; mazot fiyatı ise 2007'nin iki katı, 2010'un yüzde elli fazlası durumundadır. Bu fark başta sanayici, çiftçi, kamyoncu, otobüsçü olmak üzere tüm vatandaşların cebine büyük bir külfet durumuna gelmiştir.

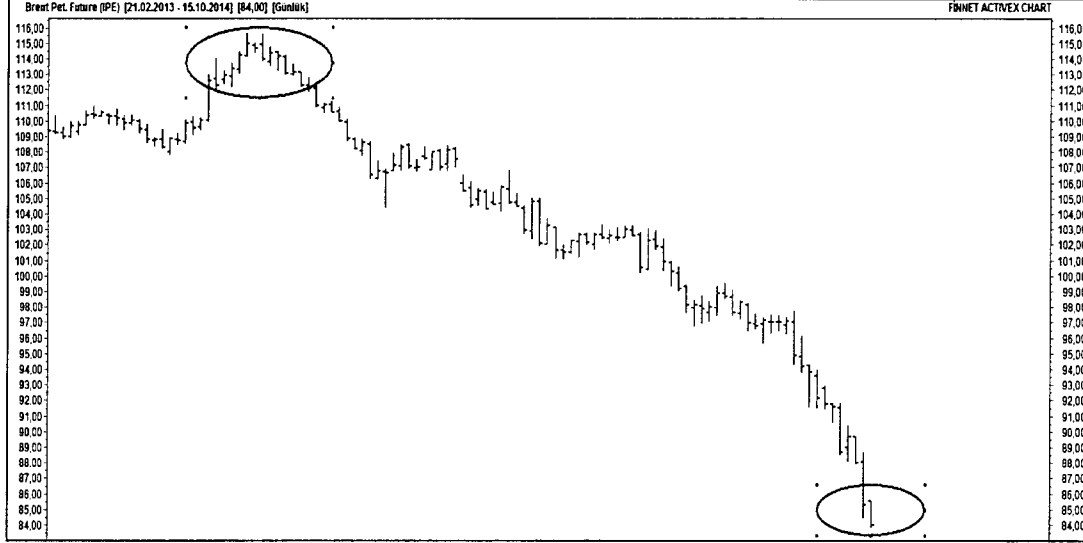
Bu bilgiler ışığında;

- Benzin ve motorine kamuoyuna indirim havası vermek için yapılan 5-10 kuruşluk indirimler yerine Brent petrolün fiyatındaki düşüş oranında bir indirim yapılması düşünülmekte midir?
- Doğalgaz'da yapılan 'fiyat ayarlaması' benzeri bir sistemi akaryakıt ürünleri için de düşünüyor musunuz?
- Tarım ile yük ve yolcu taşımacılığı sektörlerinin en önemli girdi maliyeti olan akaryakıt için özel bir düzenleme ya da vergi muafiyeti düşünülmekte midir?

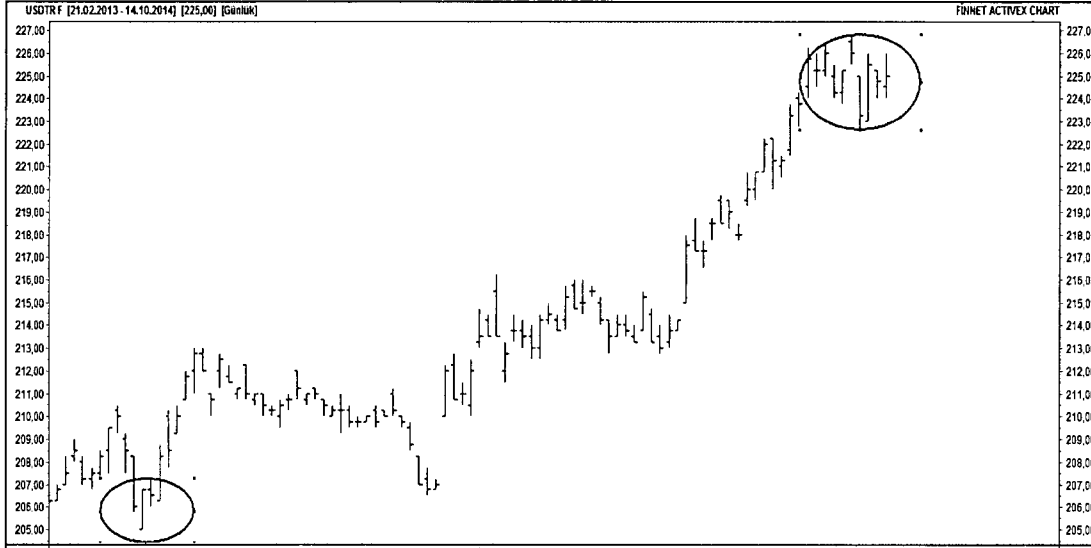
**Cevaplar 1, 2, 3:**

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'na göre, petrol fiyatları 01/01/2005 tarihinden itibaren en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak serbest piyasa koşullarına göre oluşmakta olup, rafineri fiyatlarının endeksle oluşturulması, dağıtıcı ve nakliye paylarının tavanı gibi fiyatların dolaylı veya dolaysız olarak kamuca belirlenmesine ilişkin uygulamalar sona erdirilmiştir. Ayrıca petrol piyasasında dolaşımda tüm petrolerin fiyatı, ham petrol fiyatındaki değişimlerden etkilenmekle birlikte, her bir ürünün fiyat teşekkülünün arz-talep mekanizmasına göre ayrı ayrı oluştuğu, fiyatların oluşumuna etki eden birçok faktörün de bu süreçte rol oynadığı bilinmektedir. Ham petrol fiyatı ve benzin, motorin gibi ürünlerin kendi arz-talep koşullarının yanı sıra navlun bedeli, döviz kuru, ülkelerin mevzuatlarına göre gümrük vergileri, ÖTV ve KDV gibi diğer vergileme unsurları gibi hususlar yanında tarafların özel hukuk çerçevesinde aralarında kararlaştırdıkları unsurlar, belirli bir zamandaki konjonktürel gelişmeler gibi birçok husus fiyat oluşumuna etki edebilmektedir. Bu kapsamda Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) akaryakıt fiyatlarını belirlememekte, fiyatlar serbest rekabet ortamında piyasada belirlenmektedir. Brent Petrol Fiyatları ve Dolar Kuru aşağıda verilmiştir.

Brent Petrol Fiyat Seyri (Haziran 2014- Ekim 2014)



Dolar Kuru Fiyat Seyri (Haziran 2014- Ekim 2014)



Brent petrolde % 25,17 düşüş yaşanırken, motorin ürün fiyatında %19,35'lük bir düşüş gerçekleşmiştir. Aynı dönemde dolar kuru ise % 5,30 artmıştır. Dolayısıyla burada önemli olan ürünün kendi fiyatındaki ve dolar kurundaki değişimler olup ürünün TL/LT bazında düşüş oranı % 14,53'dür. Bu çerçevede motorinin CIF fiyatı yaklaşık 25 kuruş düşmüş olup, bu düşüşün yurt içi fiyatlara yansımaları da 31 kuruş olmuştur. Dolayısıyla yurt içi fiyatlar uluslararası piyasada ve dolar kurunda yaşanan gelişmelerle paralel olarak değişim göstermiştir.

Aynı şekilde Brent Petrolün en yüksek olduğu 20 Hazirandan bu yana Benzinin ürün fiyatı uluslararası piyasada 37 Kuruş/Litre ucuzlamış olup, söz konusu indirim vergili fiyatlara 40 Kuruş/Litre olarak yansıtılmıştır.



**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ALİ SUSAM'IN  
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI  
(7/54145)**

Bununla birlikte 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası "Petrol alım satımında fiyatlar en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa koşullarına göre oluşur. Yerli ham petrol için, teslim yeri olan en yakın liman veya rafineride teşekkül eden "Piyasa Fiyatı" fiyat olarak kabul edilir." hükmüne, onbirinci fıkrası "Rafinerici ve dağıtıcı lisansı kapsamında yapılan piyasa faaliyetlerine ilişkin fiyatlar, en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak, lisans sahipleri tarafından hazırlanan tavan fiyatlar olarak Kuruma bildirilir." Hükmüne haizdir. Bu çerçevede petrol fiyatları 01/01/2005 tarihinden itibaren en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak serbest piyasa koşullarına göre oluşmakta olup, rafineri fiyatlarının endeksle oluşturulması, dağıtıcı ve nakliye paylarının tavanı gibi fiyatların dolaylı veya dolaysız olarak kamuya belirlenmesine ilişkin uygulamalar sona erdirilmiştir.